

בעזהשי"ת

גלי מסכתא

הוכן ע"י ת"ח א' מיקירי ירושלים והופץ על ידי כולל עיון הדף
עיקר כללי מסקנת הסוגיות [ומקורות]
מיועד לאלו שלמדו הסוגיא לתועלת חזרה מקוצרת ושינון

מסכת זבחים

כללים לשימוש

[] = מקור או טעם הדבר
() = הוספת פרט או תוספת ביאור
להל' = להלכה (כמובן לא למעשה)
מדאורייתא = מדאורייתא
לרש"י = שיטת רש"י כשתוס' חולקין - עי' בספר סיכומי גפ"ת את שיטת תוס' (וגם לעיקרי החידושים שבתוס')

בפעם הראשונה כדאי לדקדק מאד בדברי הסיכום כדי לתפוס מלא המובן לאור מה שלמדת בפנים הגמרא, ואח"כ לחזור בקלות הרבה פעמים שיהיו מחודדין בפיה.

נא להכניס השמטות החשובות בעיניך
נא להעיר הערות

©

כל הזכויות שמורות
תש"ס

כתובת להערות :

גפ"ת, רח' חזון איש 36
פעיה"ק ירושלים תובב"א
טל: 571-2016 (02)

פ"ב כל הזבחים שקבלו דמן

גמ' טו: - יח.

קבלת דם פוסלת ע"י בע"מ, פרועי ראש (מח'),
זר [וינזרו וכו' בנ"י ולא יחללו, מה הצד מבע"מ ואונן, ק"ו מת"ח יושב דיכול לאכול או מיושב
ובע"מ/טמא/אונן],
אונן [לא יצא ולא יחלל - דוקא כה"ג, "הן הקריבו?" דאילו כן - ישרף, מה הצד מבע"מ וזר וטמא,
ק"ו מיושב], לרבא - חוץ מבקרבן ציבור (איתותב) [ק"ו מטומאה שפסול בכה"ג],
טבול יום [קדושים יהיו ולא יחללו - אם אינו ענין לטמא תנהו לפסולי תרומה (חילול חילול
מתרומה)],
מחוסר בגדים [וחגרת וחבשת והיתה להם כהונה לחקת עולם - כהונתם עליהם, אפי' עבודה דלא
מעכבת - ונתנו בני אהרן הכהן אש, אפי' ייתור - בני אהרן הכהנים את הנתחים],
שתויי יין, בלי ריחוץ [חוקה חוקה מבגדים],
מחוסר כיפורים [וטהרה - מכלל דהיא טמאה]

אולי אונן מותר בבמה [רש"י - ומן מקדש], יושב כשר בבמה [לעמוד לפני ה']
שריפת פרה כשרה ע"י אונן, טבול יום, ומחוסר כפורים לת"ק אבל לא ליוסף הבבלי [מח' אי מחוסר
כפורים דזב כזב, והזה הטהור (כל דהו) אי דוקא בטבו"י דטמא מת או דכה"ת]

רש"י יז. - יז:

טבול יום שאכל תרומה במיתה [חילול חילול]
מחוסר כיפורים דזב כזב - לרש"י - אכילת קדשים בכרת, נגיעת קדשים הוי ראשון ושני
אונן, מחוסר כיפורים למ"ד לאו כזב כשרים לפרה אדומה - לרש"י - אין איסור בקדשי בדק הבית

גמ' יח. - יט:

בגדים מלוכלכין, קרועין פסולין [רש"י - לכבוד ולתפארת לעכב]
שמואל - בגדים מרושלין (נגררין) כשרים, מסולקין (קצרים) מעיקרא פסולים, ע"י אבנט כשרים
רב - מרושלין פסולים אא"כ סילקן ע"י אבנט עד מדתו [אבנט מיגז אגוז - כמנוטל], מסולקין
פסולים
לר' ירמ' מדיפתי - מרושלין שלא סילקן תלוי במח' אי ה' כנפות חייבין בציצית [יתר כמאן
דליתיה/דאיתיה]
בגדי בד - בוץ שזורים [משזר] וחוטין כפול 6 [שש] לעכב, לכתחילה חדשים
לא יחגור במקום שמזיעין אלא כנגד המרפק
ר"י בד"ר חייא - צלצול קטן על מכה באצבעו הוי יתור בגדים
ר' יוחנן - יתור רק נאמר במקום בגדים וצילצול כשר (וב' לשונות אי אפי' גע"ג)
רבא אמר רב חסדא - יתור שלא במקום בגדים בג' על ג', ואולי אף בדבר חשוב (רש"י - צילצול עשוי
לנוי)

חציצה בינו לבין הבגד - ברוח, בכינה חיה, אבק עפר, אויר בית השחי, ידו בחיקו, נימא מדולדלת מן
הבגד, שער ראשו - ספק

תפילין הוי יתור בגד לרש"י למ"ד לילה לאו זמן תפילין [רש"י - שלא תהא עבודת לילה חמיר מיום],
למ"ד זמן תפילין - של יד אסור, של ראש מותר [כגופו (רש"י - חביבותא דמצוה)]

קידוש ידים מעכב בבוקר [חוקה חוקה ממחוסר בגדים] ולא ביו"כ בין בגד לבגד ועבודה לעבודה
[הו"א - ולבשם - רק לבישה מעכבת, לו ולזרעו, ואהרן ובניו - רק המעכב בהם מעכב בו]

מצות קידוש - ת"ק - ידו ימנית על רגלו ימנית
ר' יוסי בר"י - ב' ידיו זו ע"ג זו וע"ג ב' רגליו זעג"ז זה וחבירו מסייעו [עמידה מן הצד כשרה]

רש"י יח: - יט.

כמדתו למצוה ולא עכב

גמי אמכתו אסור בשבת - לרש"י - רפואה

גמ' יט: - כב:

רבי - לינה פוסלת קידוש ידיים אפי' לא פסק עבודה [בגשתם (רש"י - גישה אחרית - מערכה חדשה)],
ור"א בר"ש חולק [בבואם] -

לר' ירמיה - ר' אמי בשם ר' יוחנן בשם אילפא - וכן מי כיוור

לר' יצחק בר ביסנא - ספק [מיפסל בכלי שרת (רש"י - יש על מה לחול הלינה)]

לאביי - ר' יוחנן - מודה רבי דמקריאת הגבר (תרומת הדשן) עד צפרא לא פסלה לינה [לינה דרבנן
(לרש"י - כשאין המים בפנינו - וכאן נראה כיום)]

לרבא - ר' יוחנן - לינה פוסלת סוף עבודה של אתמול ולא קידוש של תרומת הדשן - תחלת עבודה

צפון: ר' יוסי בר"י - כנגד המזבח [ירך המזבח], ר"א בר"ש - אף כנגד בין האולם למזבח,
רבי - אף במקום דריסת כהנים וישראל

ספק אם יציאת כל גופו מעזרה הוי היסח הדעת לקידוש ידיים (לרש"י - אם יש פסול "יוצא" כקדשים שקדשו
בכלי) - ולא לפרה אדומה [כל מעשיה בחוץ]

ספק אם טומאת הגוף הוי היסח הדעת לקידוש ידיים - ולא לפרה [הואיל וטבול יום כשר]
טומאת ידיים בעי טבילה וא"צ קידוש, טינוף בעי קידוש

קידוש ידיים בעי כלי שרת [ירחצו] בפנים (רש"י - ונתת הכיור (בעזרה) ורחצו ממנו], לר' יוחנן חוץ מלפרה
(ור' חייא בר יוסף חולק)

ספק אי טבילת ידיים בכיור מהני או לא [ממנו ולא בתוכו]

ר' חייא בר יוסף - מי כיוור נפסלים לעבודת דם וקומץ בשקיעה אא"כ שקעו כל הלילה

רב חסדא - לכל דבר נפסלים בעמוד השחר

ר' יוחנן - לרש"י - מדאו' נפסל בעמוד השחר, מדרבנן ישקע הכיור מבערב כדי שלא ישכח לחזור
ולשוקעו לפני עמוד השחר

כיוור בעי כדי ד' כהנים [משה ואהרן ובניו] אבל לא הכלי הקודח בתוכו [ירחצו - לרבות כלי שרת]
(לרש"י - תוחבו לדופן הכיור)

אין קידוש ידיים מכנו [רק לנחשת הקשתיו] או מכלי חול [ממנו]

טיט הנרוק שהפרה שותה, כל שתחילת ברייתו מן המים - כשרים למקוה

כשיעור - ונתן סאה מי פירות ונטל סאה - כשר במקוה וכיור (עד רובו) ולא לרביעית (לרש"י - לנט"י)
[רש"י - רביעית לא חשיב לבטל]

מי כיוור - ר' ישמעאל - מי מעיין, חכמים ור"ל - שאר מימות

רש"י כ: - כב.

אין פסול יוצא - לרש"י - עד שנתקדש בכלי

לרש"י - טיט הנרוק חזי לטבילה כשהוא משלים למקוה

גמ' כב: - כה.

ערל (לרש"י - מתו אחיו ממילה) מחלל עבודה [גמירי לה; בני נכר ערלי לב וערלי בשר להיות במקדשי
לחלל את ביתו]

טמא מחלל עבודה - זקני דרום - טמא שרץ [עון קדשים ולא מקדישים]

אבל בטומאת מת בדיעבד ציץ מרצה [מתוך שמרצה בציבור ואין טמא שרץ הותרה בציבור [כמ"ד
שוחטין וזורקין על טמא שרץ, טומאת מכפרים (כהן) כטומאת מתכפרים (בעלים)]

לזקני דרום טמא מת משלח פסחו כשר בדיעבד ולא אוכל [פסח שני ואכילת פסחים למצוה ולא לעכב
וציץ מרצה (ל"ק כג:)]

לזקני דרום ציץ מרצה על כהן שהקריב בטומאת התהום (ספק) של טומאת מת וטומאת שרץ [הללמ"ס]
ולא של טומאת זיבה

לרמי ב"ח ציץ מרצה על טומאת תהום של בעלים (טומאת מת) ומסתפק בכהן

יושב מחלל עבודה [לעמוד לשרת, העומדים - לעכב] ואינו במיתה (לרש"י - ה"א מה מצינו) [מחוסר בגדים וריחוף ושתוי ב' כתובין הבאין כא']

חציצה לרצפה מחלל [נלמד מחציצה דכלי שרת (לרש"י - לקבלת הדם)]

רגל א' בכלי - תלוי אם יכול לעמוד ולעבוד כשינטל

ספק באבן עזרה שנדלדלה ודעתו לחברה, ספק בעומד בגומא בעזרה אי דרך שירות בכך

בשמאל לת"ק פוסל בקבלה וזריקה [ולקח באצבעו] (ג"ש למצורע) ונתן - נדרש לפניו ולאחריו [לר"ש קבלה כשרה, הזאת חטאת פסולה [רבה - קבלה א"א באצבע, אביי - נדרש לאחריו ולא לפניו]

זריקת שאר קרבנות בשמאל כשרה [לא כתיב אצבע]

לר"א בר"ש קבלה פסולה, הזאה כשרה [נדרש לפניו בלבד]

בפר המילואים קבלה כשרה, זריקה פסולה [ונתת באצבעך]

רבה בב"ח - ר' יוחנן - "אצבע" או "כהונה" ומעכב כפרה בעי ימין,

לר"ש "אצבע" או "כהונה + אצבע" בעי ימין [ג"ש למצורע]

מודה ר"ש דבעי ימין לקמיצה [קודש קדשים היא כחטאת, מנחת חוטא - יד יד], להזאת עולת עוף [כמשפט - חטאת בהמה]

רש"י כג: - כד.

לל"ק לרמי ב"ח ציץ מרצה על טומאת שרץ דכהן ביחיד - לרש"י - ועל טומאת בעלים

לרש"י - דוד קדש עזרה בב' תודות ובשיר

גמ' כה. - כו.

דם שנשפך מצואר לרצפה פסול [מדם הפר - מהפר]

רב - צריך לקבל כל דמו [ואת כל דם הפר ישפך - אם אינו ענין לשיריים]

שמואל - צריך שיגביה סכין למעלה (שלא יפול דמו) [מדם הפר - בלבד]

קבלה בעי ורידין ע"ג אויר כלי

אויר שסופו לנוח כמונח בכלי (והוי כמו נשפך מכלי ולא מצואר)

אויר שאין סופו לנוח (נפחת שולי הכלי) - ספק

אויר ע"ג כלי ככלי דמי - ואם בא מים מדבר המקבל טומאה ישיר לאויר שע"ג הכלי פסול למקוה

ולמי חטאת [יהיה טהור - הוייתן ע"י טהרה]

בעי תמים בשעת קבלה [הפר - שהיה כבר] ובן שנה עד זריקה [בן שנה יהיה - כל הוייתו]

רגל שיוצא - צריך לחתוך (בלי עשיית מום) קודם קבלה

[שלא יתערב בדם המזרק הדם המובלע באיברים או שמנוניתו הנבלע בדם]

המקבל צריך להיות בצפון ולא השוחט

לכתחלה בעי כל הבהמה בפנים העזרה [והביאום לה']

תלייה באויר פסול בבהמה לשחיטת קדשי קדשים [שחיטה על ירך] ולאביי לקבלת קדשי קדשים [אויר

צפון אינו צפון], ובכהן לקבלה תמיד [אין דרך שירות בכך]

גמ' כו: - כז:

זריקה על המזבח שלא במקומו -

שמואל ור"ל - בשר פסול, אבל נתכפרו [כמקומו דמי - על המזבח לכפר - ולא לדבר אחר] (אא"כ

חישב לאכול שלא בזמנו - פסול ולא כרת [*עי' בהמשך])

ע"י פסול יחזיר כשר ויקבל ויזרוק [אין כל הדם נדחה ע"י זריקת פסול]

ר' יוחנן - לא נתכפרו [לאו כמקומו דמי] ויחזור ויקבל ויזרוק בכשרות
ולאסוף ממזבח הוי מח' ר' יוסי ור"ש [אי קלטי' מזבח לאפוקי מכפרה אחרת]
רב חסדא - לכו"ע לא יאספנו, ומח' בפנימי שנזרק אמוזבח החיצון -
לר' יוסי יאספנו, לר"ש לא

רבא - מחשבה אינה פוסלת בפסול לעבודה, במנחת העומר, בנפגם מזבח
ר"י - מחשבה לזרוק שלא במקומו על המזבח כשר,
לזרוק שלא במקומו למחר פסול [כר"י - להניח ללמחר פוסל] ואין כרת [פיגול רק בזריקה
מעלייתא שיתיר אכילה] ואם האכל יאכל פיגול יהיה - שפיגולו גרם שלא יאכל]]
ר' אלעזר - מזבח חיצון מקדש (שאם עלו לא ירדו) פסולין הראוי לה, פנימי אפי' אין ראוי לה [האי
רצפה, והאי כלי שרת]

גמ' כח. - לא:

חידוש שמחשבת פיגול על אכילת עור האליה:
שמואל - כר"א - דמחשבין על הראוי למזבח לאכילת אדם
רב הונא - עור אליה אינו אליה להקטרה [חלבן האליה]
רב חסדא - מחשבין באליה (דגדי) אע"פ דחסר ב"למשחה" לגדולה
מחשבת חוץ למקומו פסול [רבא - פיגול (פ' צו), רב(ה) - ביום השלישי (פ' קדושים) - אם אינו ענין]
ואין כרת [והנפש האוכלת ממנו - רק לחוץ לזמנו, ואוכלין עונו ישא - רק לנותר]
פיגול פסול [ביום השלישין] וכרת [עון עון מנותר (דמי לענין זמן ובמה משא"כ חוץ למקומו)]
רבא - פ' צו - ואם האכל תאכל (אכילת אדם ומזבח) מבשר זבח שלמיו (לאפוקי המתירין את עצמם)
ביום השלישי (חוץ לזמנו) לא ירצה (שקרב כל מתיריו) המקריב (מחשב בשעת הקרבה (ר"א -
דאי באוכל, כבר הוכשר) [לאחרים - לא יחשב]) אותו (ולא הכהן [לבן עזאי - לא יחשב, לא
ירצה בזבח מיירין]) לא יחשב לו (מחשבות מוציאות זמ"ז), פיגול (חוץ למקומו) יהיה (מצטרף
זית בחוץ למחר (אבל לא לאכילה להקטרה))
לרבא - ביום השלישי (פ' קדושים) - מחשבת חוץ למקומו דוקא במקום משולש בדם בבשר ובאימורין
(לרש"י לאפוקי היכל דאין אימורין או אכילה)
בל תאחר נדרו ירצה [בן עזאי - אותו, אחרים בבכור - היקש למעשר, בך חטא ולא בקרבן]
לר"י מחשבת פיגול קודם למחשבת חוץ למקומו - כרת
חוץ: מב' מחשבות בעבודה א' לאילפא (ור' יוחנן חולק [ר"י - תפוס לשון ראשון]), מכזית
למחר בחוץ [מחשבה מעורבת]
ר"מ - תפוס לשון ראשון (ור' יוסי חולק) חוץ: מלחצות (לרש"י - הבהמה) לעולה ולשלמים לאביי
(ורבא חולק), מתמורת עולה ושלמים לרבה בב"ח [הולכין בתר כוונתו] (ורב דימי חולק)
זית למחר בחוץ למחר - רבא - פיגול [לרש"י - מצא מינו וניעור]
רב המנונא - אינו פיגול [לרש"י - כבר נצטרף ולא פקע (בטומאה - א"כ פעם היה שיעור שלם (תערובת
כביצה ראשון וכביצה שני שנחלקה וחזר ועירבן מטמא כראשון))]
בר קפרא - פיגול - ר' דימי - ב בחוץ למחר למחר,
רבין - דוקא למחר למחר בחוץ,
רב אשי - אפי' למחר וכזית בחוץ / למחר
ר' ינאי - חישב לאכילת כלבים, ל"אכילת" אש למחר - פיגול, ולא לאכילת טמאים
מחשבת אכילת אדם והקטרה אין מצטרפין לשיעור כזית
אביי - אכילת ב' בנ"א, אחר כדי אכילת פרס [דומיא דהקטרה] מצטרפין